

PLA D'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT

Contingut

1. Context i ideari del centre	3
1.1 Marc conceptual i normatiu	3
1.2 Principis	3
2. Filosofia i projecte educatiu. Polítiques i pràctiques del centre	5
2.1 Disseny metodològic	6
3. CAD.....	7
4. Criteris que prioritzen l'atenció amb l'alumnat NESE	9
5. PLANS INDIVIDUALS	12
6. Mestres de suport i atenció a la diversitat	13
7. Avaluació i seguiment del PAD	14
8. Annex. Participació al debat ara és demà sobre els pilars del sistema educatiu (gener de 2017)	14

1. Context i ideari del centre

L'Escola La Maquinista és un centre públic d'Educació infantil i primària que va iniciar la seva activitat el curs 2008-2009.

El centre està situat al barri del Bon Pastor, i acull majoritàriament alumnat dels barris del Bon Pastor, Sant Andreu i Baró de Viver. El tipus de població és divers en relació al nivell socioeconòmic i cultural. L'escola està separada del nucli antic i creada a partir de la demanda de les famílies noves al barri.

1.1 Marc conceptual i normatiu

En les darreres dècades les polítiques dels organismes internacionals han estat plenament favorables i compromeses amb la qualitat i l'equitat de l'educació per a tots els infants i joves en el marc d'un sistema educatiu inclusiu.

El 17 d'octubre de 2017 s'aprova el [decret](#) 150/2017 de l'atenció educativa a l'alumnat en el marc d'un sistema educatiu inclusiu, que té per objecte garantir que tots els centres educatius sostinguts amb fons públics dins l'àmbit de l'ensenyament no universitari siguin inclusius.

1.2 Principis

Parlar d'una escola per a tothom implica concretar els principis següents:

- El reconeixement de la diversitat com un fet universal.
- El sistema inclusiu com l'única mirada possible per donar resposta a tots l'alumnat.
- La personalització de l'aprenentatge perquè cada alumne pugui desenvolupar al màxim les seves potencialitats.
- L'equitat i la igualtat d'oportunitats com a dret de tots els alumnes a rebre una educació integral i amb expectatives d'èxit.
- La participació i la coresponsabilitat per construir un projecte comú a partir del diàleg, la comunicació i el respecte.
- La formació del professorat per promocionar oportunitats de creixement col·lectiu i per desenvolupar projectes educatius compartits.

L'educació per la que apostem té com objectiu millorar la vida de les persones i del món.

- Educació 2030. Declaració d'Inchenon

Educació inclusiva i equitativa de qualitat. L'educació com a dret universal bàsic per garantir els altres drets, essencial per la pau, la tolerància, la realització humana i el desenvolupament sostenible. Cal centrar esforços entre les persones més desfavorides, especialment aquelles amb discapacitat.

Educació de qualitat. Enfortir els recursos, processos, l'avaluació dels resultats i els mecanismes per mesurar els progressos.

Fomentar la creativitat i el coneixement. Assegurar les competències bàsiques alfabètiques, aritmètiques, analítiques i la resolució de problemes. Competències cognitives interpersonal i socials d'alt nivell. Valors i actituds que permetin vides saludables i plenes per respondre als reptes locals i globals mitjançant l'educació per al desenvolupament sostenible (EDS).

Vies d'aprenentatge flexibles. Reconeixement i validació de l'educació informal i no formal.

Millors respostes per a les persones desplaçades i refugiades oferint entorns d'aprenentatge sans, segurs i encoratjadors.

Destaquem aquells aspectes en els que podem donar resposta directa des de l'escola i sobre els que podem prendre decisions compromeses:

- Equitat- sentiment de pertinença.

Cal promoure i fomentar espais d'educació formal, informal i no formal de qualitat en entorns diversos i oberts que permetin als infants d'entorns més desfavorits tenir altres estímuls i experiències i fer-se seus recursos de ciutat.

- Educació de qualitat-itineraris personalitzats.

Compromís dels *equips docents* amb una educació crítica i compromesa amb els ODS. Temps de formació i reflexió dels equips.

Desenvolupament d'eines per avaluar aspectes com autonomia, creativitat, valors, actituds o cooperació.

Replantejament del *horaris*. Les experiències de les escoles i instituts en els que treballem ens fan experts i les nostres experiències i opinions valen. Per tant, i sense desmerèixer tot allò que pot aportar la recerca, hem de trobar la manera de respondre a les necessitats dels centres educatius catalans per tal d'oferir una educació de qualitat.

Els *itineraris* personalitzats orientats a tot l'alumnat i especialment a aquells infants i joves que més ho necessiten (alumnat amb NESE, persones refugiades i nouvingudes, entorns vulnerables...).

Cal destacar la importància d'un equip d'educadors de qualitat per acompanyar els infants a l'estona de l'àpat i del temps de lleure, així com activitats complementàries.

També serà rellevant la col·laboració amb altres recursos de l'entorn orientats a l'atenció socioeducativa i altres serveis especialitzats

Cal reconèixer el paper de la família per sentir que tots aquests espais no els són aliens a través de propostes com +educació, extraescolars compartides, i promoure els recursos i beques per acompanyar infants i famílies i fer possible itineraris personalitzats rellevants.

2. Filosofia i projecte educatiu. Polítiques i pràctiques del centre

Entenem l'escola com una organització intel·ligent on el tot és més que la suma de les parts. Una organització que situa la finalitat més enllà de l'escola, vetllant per la formació integral i harmònica dels individus, respectuosa amb les necessitats de cada etapa i de cada infant en particular i que ha de fonamentar les bases per una ciutadania ètica amb capacitat per viure i conviure en el món, adaptant-se als canvis i aportant elements per millorar-lo, tot situant els objectius col·lectius per davant dels individuals.

El PEC recull la base filosòfica que fonamenta les nostres pràctiques. Prenent com a referent l'informe de l'UNESCO (1996), de J. Delors, basem el nostre projecte en tres bases teòriques, que ens han de permetre treballar per l'aprendre a fer, a conèixer i a conèixer. La reflexió sobre com assolir els pilars descrits per l'informe Delors ens porta a desenvolupar metodologies i tendències que afavoreixen el desenvolupament de les capacitats, fonamentades en les següents bases teòriques:

1) La **visió sistèmica** ens orienta a l'hora de relacionar-nos amb la comunitat educativa, respectant el rol de cadascú i reconeixent-lo. Aquesta visió permet plantejar metodologies més inclusives que faciliten el sentiment de pertinença de tots els infants al grup.

2) La teoria de les **intel·ligències múltiples** de Gardner. Partint del concepte d'intel·ligències múltiples, l'enfocament de les activitats d'aprenentatge ha de tenir en compte les diverses maneres d'aprendre dels alumnes.

3) El **desenvolupament comunitari** afavoreix la interacció i la participació de tots els sectors i el treball en xarxa amb tots els agents educatius possibles. Les comunitats d'aprenentatge són una vehicle d'aprenentatge i participació que afavoreixen el sentiment de pertinença.

2.1 Disseny metodològic

Tenint en compte el nostre ideari, l'escola està organitzada contemplant les necessitats de cada persona per tal que es pugui desenvolupar individualment i socialment.

Aquesta organització permet respondre a les necessitats de l'alumnat amb NESE amb les **mesures universals**.

El disseny dels espais d'educació infantil i cicle inicial i les propostes de cicle mig i superior, permeten a cada infant el desenvolupament de les capacitats i competències, tenint en compte el seu estil d'aprenentatge i adaptant-se als ritmes i necessitats individuals.

L'acompanyament de la *mestra tutora* i dels referents de cicle en el teixit d'aula permetrà adaptar els objectius i recursos a l'alumnat que ho precisi. La mestra tutora

esdevé clau en el coneixement del grup de referència, sent present també en les estones en les que intervenen altres especialistes.

L'especialista d'EE o mestra de reforç, han de ser un pilar fonamental per les mestres de cada grup, incidint sobretot en l'alumnat amb NESE, en el disseny i avaluació del **PI**, en la coordinació amb especialistes externs i famílies, i tot allò que faciliti el desenvolupament dels infants i el benestar de la comunitat.

El projecte pedagògic és la base per una organització que respongui a les necessitats i interessos individuals dels infants. D'altra banda l'entorn ens ofereix recursos de qualitat que poden complementar aquestes necessitats i interessos que intentem connectar i potenciar.

Treballem per millorar l'estructura organitzativa i la col·laboració entre els recursos externs i l'escola per respondre més i millor a les necessitats de cadascú.

Per fer això partirem dels projectes i xarxes amb els que treballem:

1. Les pràctiques del centre afavoreixen la personalització de l'aprenentatge. Volem avançar en els itineraris personalitzats amb l'acompanyament de l'equip de mestres del cicle i la complicitat de la família.
2. La coordinació amb l'espai migdia, com a projecte pedagògic compartit.
3. +educació, amb la Universitat del temps lliure i les activitats extraescolars del propi centre o de l'entorn per ampliar les oportunitats de lleure de qualitat en tant que incideix directament en l'èxit educatiu.
4. XIAJ del Bon Pastor per millorar la vinculació i eficiència dels recursos adreçats als infants.

3. CAD

La comissió d'atenció a la diversitat està formada per:

- Representant de l'equip directiu
- Mestre especialista d'Educació especial.
- Professional de l'EAP
- Altres mestres referents d'atenció a la diversitat, si és possible.

<u>Objectius</u>	<u>Actuacions</u>
<p>Vetllar per l'educació inclusiva i de qualitat.</p>	<p>Detecció i reconeixement de les necessitats i possibilitats de l'alumnat amb necessitats educatives especials.</p> <p>Vetllar perquè les metodologies i propostes siguin obertes i possibilitin l'accés al currículum i la participació de tots els infants segons el seu ritme, capacitats i estils d'aprenentatge.</p> <p>Vetllar per cobrir les necessitats formatives de l'equip educatiu orientades a dur a terme determinades propostes afavoridores de l'atenció a la diversitat.</p> <p>Previsió i organització dels recursos humans necessaris per facilitar la participació de tot l'alumnat en les activitats.</p>
<p>Facilitar la reflexió de l'equip de mestres respecte l'atenció a tot l'alumnat.</p>	<p>Planificació de reunions de l'equip de mestres per compartir criteris, procediments i recursos.</p> <p>Acompanyament i observació a l'aula per facilitar la pràctica reflexiva i orientar la intervenció.</p> <p>Planificar reunions d'avaluació per a recollir necessitat i propostes de millora, així com avaluar els avenços i la implementació de les propostes.</p> <p>Planificar, si cal orientacions de professionals experts, que ens assessorin en l'atenció a determinats infants.</p>
<p>Planificar l'organització de l'atenció a la diversitat del centre.</p>	<p>Establiment de criteris de priorització d'atenció a l'alumnat amb NESE.</p> <p>Establiment de criteris de priorització de l'alumnat que ha de ser valorat pel professional referent de l'EAP.</p> <p>Recollida d'informació dels tutors sobre les necessitats específiques de l'alumnat de cada grup-classe.</p> <p>Planificació de les mesures de suport necessàries per a donar resposta a les necessitats detectades.</p> <p>Seguiment i avaluació de les mesures de suport.</p>

	Recollida i planificació de les propostes de millora.
Vehicular la coordinació entre els recursos externs i l'equip pedagògic.	Coordinar de manera efectiva la informació rellevant de l'equip de mestres amb el CEDIAP, CSMIJ i comissions socials.
Acompanyar l'alumnat i les famílies durant tot el procés.	Fer les reunions necessàries amb les famílies de l'alumnat amb NESE per orientar-los i acompanyar-los durant tota l'escolaritat i també en el moment de canvi de centre o etapa.

4. Criteris que prioritzen l'atenció amb l'alumnat NESE

NESE	Detecció	Resposta educativa	Recursos
Alumnat amb diversitat psíquica o funcional amb dictamen de l'EAP	Ja venen detectats per l'EAP Es detecten a l'escola i es fa demanda de dictamen.	PI	Estratègies d'orientació a l'equip educatiu. Suport per part de l'especialista d'EE o referent d'atenció de diversitat del cicle. Intervenció d'especialistes externs. Atenció per part d'altres serveis externs: CDIAP, CSMIJ,...
Alumnat amb trastorn d'aprenentatge	Observació dels mestres referents. Observació de l'especialista d'EE o referent	PI	Estratègies d'orientació a l'equip pedagògic. Adaptacions metodològiques i suports materials. Suport per part de

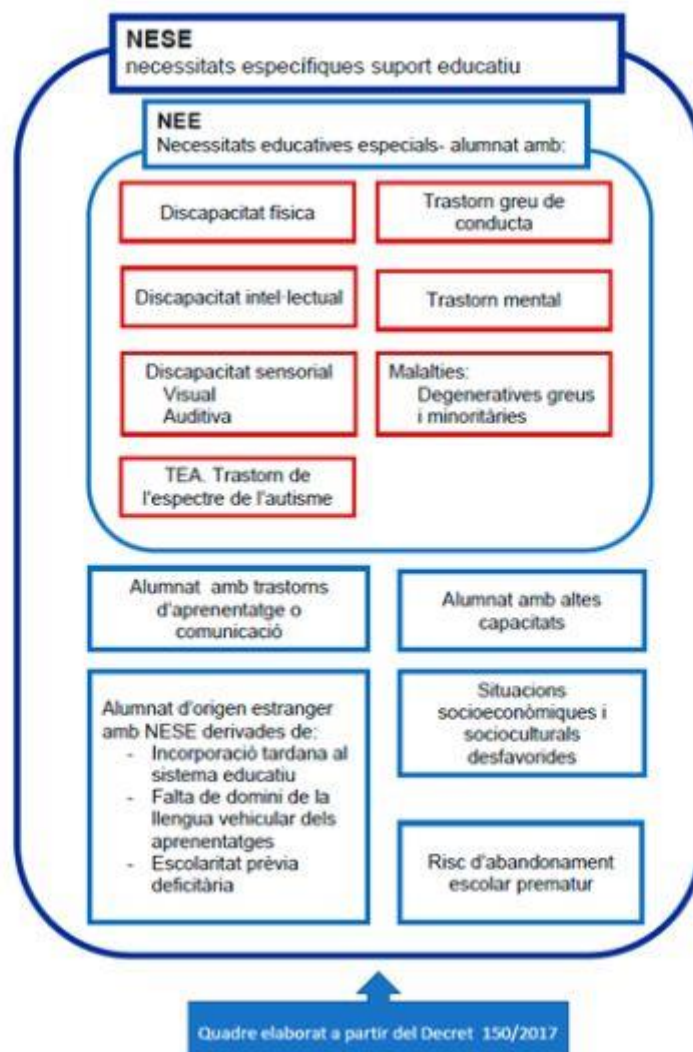
	<p>d'atenció a la diversitat del cicle.</p> <p>Valoració psicopedagògica EAP</p>		<p>l'especialista d'EE o referent d'atenció de diversitat del cicle.</p> <p>Intervenció d'especialistes externs.</p>
<p>Alumnat amb TEA</p>	<p>Ja venen detectats per l'EAP</p> <p>Es detecten a l'escola i es fa demanda de dictamen.</p>	PI	<p>Estratègies d'orientació a l'equip pedagògic.</p> <p>Adaptacions metodològiques i suports materials.</p> <p>Suport per part de l'especialista d'EE o referent d'atenció de diversitat del cicle.</p> <p>Els suports intensius SIEI, CREDA, AIS... dependran de les necessitats de suport de cada alumne i el seu entorn</p>
<p>Alumnat amb trastorn greu de la conducta.</p>	<p>Observació dels mestres referents i l'especialista d'EE o referent d'at. a la diversitat del cicle.</p> <p>Valoració EAP</p>	PI	<p>Estratègies d'orientació a l'equip pedagògic.</p> <p>Preveure el suport puntual d'un adult més a l'aula.</p> <p>Intervenció d'especialistes i serveis externs.</p>
<p>Alumnat nouvingut</p>	<p>Matrícula (direcció)</p> <p>Avaluació de competències per part de la</p>	<p>Adaptació específica per l'avaluació (PI de les</p>	<p>Acollida del grup de referència.</p> <p>Acollida a la família.</p> <p>Mesures de suport i orientació per facilitar la</p>

	mestra tutora i referent d'atenció a la diversitat del cycle.	àrees implicades)	competència lingüística. Adaptacions materials si cal.
--	---	-------------------	--

Les Necessitats Específiques de Suport Educatiu¹ s'identifiquen i s'avaluen considerant el funcionament de l'alumne dins del seu context educatiu, independentment de la seva condició personal i social, amb l'objectiu de proporcionar-li els suports necessaris per afavorir-ne l'aprenentatge en condicions d'equitat. S'han de basar en:

- Les àrees de fortaleces de l'alumne
- Les competències prèviament adquirides i la modalitat d'aprenentatge més eficaç
- Els reptes, els desafiaments curriculars als quals s'enfronta
- Les condicions personals o socials que interfereixen en la seva capacitat d'aprendre.

¹ xtec.gencat.cat/ca/curriculum/diversitat-i-inclusio/atencio-educativa-als-alumnes/nese/

5. PLANS INDIVIDUALS

S'adrecen a l'alumnat que per les seves condicions o circumstàncies personals, de forma permanent o temporal, els són insuficients les mesures ordinàries.

Els plans individuals són una mesura excepcional un cop esgotades les altres mesures. Recullen la programació personalitzada amb propostes de treball funcionals i concretes, prenent com a referent les propostes generals d'aula.

La decisió d'elaborar el PI correspon a la CAD.

El tutor de l'alumne és el responsable d'elaborar el PI i de fer-ne el seguiment, amb la col·laboració de l'equip docent i, si escau, amb l'assessorament dels serveis educatius i prenent en consideració els informes que aportin altres professionals de l'àmbit sanitari i sociosanitari, i ha d'actuar com a principal interlocutor amb els pares, mares o tutors legals i l'alumne.

El director/a del centre, a proposta de la comissió d'atenció a la diversitat (CAD), dona el vistiplau per iniciar un procés d'elaboració de PI, i vetlla perquè es dugui a terme.

6. Mestres de suport i atenció a la diversitat

La direcció del centre vetlla perquè les metodologies i l'organització dels recursos personals i horaris facilitin l'atenció a la diversitat de tot l'alumnat i contemplin els suports necessaris per l'alumnat amb NESE.

Sempre que sigui possible l'atenció s'orientarà en el marc de les mesures universals i es vetllarà perquè les mesures addicionals (suport personal, acció tutorial, SEP...) estiguin vinculades a les mesures de suport universals.

En els casos en els que es requereix mesures de suport intensiu (escolaritat compartida, suport del CREDA, CREDV, CEEPSIR,...), es vetlla per la coordinació i col·laboració per l'assoliment del PI i per l'atenció coordinada amb les famílies.

Per tal que l'equip docent pugui donar resposta a l'atenció a la diversitat, és indispensable la formació i acompanyament de l'equip en general i de cada mestre en particular.

La persona referent de l'EAP, les persones referents de suport a l'atenció a la diversitat, i altres professionals implicats, facilitaran la informació rellevant a la mestra tutora, l'acompanyaran en l'elaboració i avaluació del PI, així com en l'orientació d'estratègies a l'aula i suports necessaris.

S'afavorirà la col·laboració de l'equip docent en general i de manera específica en el propi cicle, així com amb les persones referents de l'equip migdia.

Un altre aspecte important és l'acompanyament en les reunions amb les famílies i les orientacions de recursos i activitats fora de l'horari lectiu, així com el pas a la secundària.

La programació d'espais de programació i coordinació entre la mestra tutora i la referent d'atenció a la diversitat, són imprescindibles per avaluar i preveure els suports materials o metodològics pels infants que ho precisen.

L'avaluació de l'alumnat i els informes es faran d'acord amb els objectius previstos en el seu PI.

7. Avaluació i seguiment del PAD

Es recollirà l'avaluació en cadascuna de les memòries anuals del centre i de l'EAP on es concretaran els indicadors fixats en la programació anual.

8. Annex. Participació al debat ara és demà sobre els pilars del sistema educatiu (gener de 2017)

La comunitat educativa reunida en el debat es mostra plenament d'acord amb els **principis d'equitat i inclusió** per tal de ser justos i generar una societat sana i constructiva, així com en que l'escola és el marc idoni per afavorir que aquests principis esdevinguin fets a través de l'educació per la convivència i el respecte, així com a través de la coherència de les propostes i les accions del col·lectiu.

Es posa l'accent en alguns aspectes que impliquen un canvi en el rol del mestre:

Es fa referència a l'educació personalitzada, atenta i respectuosa amb la diversitat, que comporta al mestre formació, reflexió sobre la pràctica, treball amb l'equip de mestres i amb altres agents implicats (famílies, serveis i altres professionals).

La personalització de l'educació i el relacionar motivacions i potencials de l'alumnat amb continguts educatius, implica un temps de preparació diferent al d'impartir unes lliçons d'un llibre i demanar resoldre determinats exercicis.

Es fa referència al treball amb xarxa amb l'entorn. Tots els nens i nenes van a l'escola. Si l'equip de mestres els ajudem a descobrir l'entorn més "educatiu" i els incentivem perquè en facin ús en el seu temps lliure amb les seves famílies, més nens i nenes i més famílies s'ho faran seu. Aquesta idea ha estat implementada amb

el nom d'universitat de +educació ²en el districte de Sant Andreu, inspirada en “children’s ³university “

Així doncs, el rol del mestre canvia i el debat sobre el temps lectiu s’obra a noves consideracions. Referint-nos a l’educació infantil i primària sobretot, és molt important que la mestra o mestre referent comparteixin tot el temps lectiu amb l’alumnat, per tal de poder formar part del grup, tenir una visió globalitzada i no parcel·lada en matèries o assignatures i poder tutoritzar l’alumnat. Tanmateix, també és important un temps de qualitat per preparar les sessions lectives i fer-ho amb l’equip, en el marc de la reflexió sobre la pràctica i la formació, així com el temps per treballar amb altres agents i serveis.

Per tot plegat compartim el plantejament d’una jornada matinal lectiva, que ja no es planteja per matèries sinó per projectes globalitzats o propostes de treball personalitzades, i un temps suficient de permanència al centre de l’equip de mestres de temps no lectiu més enllà de les 5 hores que contempla la normativa actual i són del tot insuficients.

D’altra banda plantejem, en el mateix marc de l’educació a temps complet, una proposta més oberta de les activitats extraescolars, que no haurien d’estar inscrites a cadascun dels centres educatius, sinó ser complementàries amb l’oferta de l’entorn, de qualitat i amb garanties d’ajuts i subvencions que assegurin la possibilitat de participació de tot l’alumnat.

Avançar cap a un model educatiu de qualitat i una visió col·laborativa amb l’entorn que potencïi la inclusió i l’equitat impliquen canvis organitzatius que cal considerar amb noves mirades, sense por al que és nou però amb totes les garanties necessàries per fer-ho bé.

² http://meseducacio.cat/?page_id=302

³ <http://www.childrensuniversity.com/>